

Bez ohľadu na mnohé konkurenčné kozmologické teórie, všetky majú jedno spoločné: Vesmír mal počiatok. V tomto jednom sa všetky zhodujú. Prečo je ich však tak veľa? Ich značný počet svedčí o tom, že ani jedna z nich nie je pravdivá a tak pôvodná otázka človeka: "Odkiaľ sa toto všetko vzalo?" zostáva z ich pohľadu nezodpovedaná. Poznamenávame, že najznámejšia a najpopulárnejšia kozmologická predstava o vzniku vesmíru, Big-Bang, čiže Veľký tresk, je len jedna z nich, jedna z množstva.

Dávno pred vznikom modernej vedy a všetkých týchto kozmologických učení, izraelský ľud na túto otázku poznal odpoveď. Vedeli a verili, že: „Na počiatku Boh stvoril nebo a zem“. Vedeli a verili, že všetko čo je, uviedol do existencie Boh tak, že povedal a stalo. Boh prikázal aj svetlu a svetlo začalo existovať.

Pozrime sa však na otázku vzniku vesmíru z inej strany a položme si otázku: "O čom svedčia súčasné vedecké poznatky ohľadom vzniku vesmíru? ". Aké svedectvo vydáva vesmír sám o sebe pre človeka presiaknutého „vedeckým myslením a poznaním“ a spoliehajúceho sa iba na „vedecké dôkazy“? Realita nášho bytia je taká, že pravda o svete v ktorom žijeme je len jedna a tak aj na otázku o vzniku vesmíru môže existovať len jediná pravdivá odpoveď. Nemôže existovať mnoho právd o vzniku vesmíru. Preto sme aj napísali, že to množstvo „vedeckých teórií“ o vzniku vesmíru svedčí o tom, že ani jedna z nich nie je pravdivá.

Súčasná vedecká predstava o vesmíre sú také, že začal existovať náhle, vo veľmi krátkej dobe. Pritom látka (hmota), tvoriaca vesmír, pozostávala zo základných kladne a záporne nabitých častíc (protóny, elektróny) a z neutrálnych častíc (neutróny). Uznáva sa, že okrem nich existovali aj fotóny – častice svetla. Má sa za to, že vesmír bol vyprodukovaný v priebehu krátkej doby, približne za tri minúty. Toto je z hľadiska vedy súčasne aj znepokojujúcou otázkou: „Čo spôsobilo, že vesmír tak náhle vznikol a tak náhle začal existovať?“. Pripúšťa sa fakt, že kedysi tu nebolo nič a teraz je tu vesmír.

Predkladajú sa rôzne špekulatívne vysvetlenia, ktoré sa snažia o prirodzené, viac-menej fyzikálne, vysvetlenia s vylúčením Božej existencie a nadprirodzenej príčiny. Všetky tieto „teórie“ však nemôžu ani byť nič iné, len špekulatívne, nemôžu byť vedecké, lebo odpovedať na otázku o počiatku je mimo kompetencii vedy aj napriek tomu (alebo: práve preto), že takýchto „vedeckých teórií“ a vysvetlení je ako maku.

V tomto článku predkladáme čitateľom argument o tom, že vesmír mal počiatok aj z pohľadu logických úvah a vedeckého poznania. Budeme sledovať vysvetlenie a argumentáciu, ktorú vo svojich prácach predložil Bill Craig.

Bill Craig je kresťanskej verejnosti známy svojim evanjelizačným traktátom „Poznáš štyri duchovné zákony?“. V diskusiách o existencii Boha sa Bill Craig stal známym ako zástanca argumentu, ktorý sa medzi kozmológmi nazýva *kalam*. Je to argument založený na dôkaze, že vesmír nie je večný, ale mal svoj počiatok. Billa Craiga tento argument a otázka počiatku vesmíru tak zaujala, že sa táto téma stala predmetom jeho dizertačnej práce a jeho celoživotným bádáním v oblasti kozmológie. V tejto oblasti publikoval niekoľko kníh ako "Kozmologický argument Kalam", "Existencia Boha a vznik vesmíru" a ďalšie. Stručne a voľne vysvetlíme tento argument v zhode s tým, ako ho prezentuje Bill Craig v knihe Lee Strobela: "Kauza Stvoriteľ".

Pôvod a stručná história tohto argumentu je nasledovná. Grécky filozof Aristoteles veril, že Boh nie je stvoriteľ vesmíru, ale že do neho iba vniesol poriadok. Jeho názor je teda taký, že Boh je večný a aj vesmír je večný. To je pravdaže v rozpore z biblickou výpoveďou, že Boh stvoril svet

z ničoho a preto sa kresťania snažili Aristotelove názory vyvrátiť. Jedným z významných kresťanských filozofov, ktorý sa venoval tejto téme, bol Ján Filoponus z Alexandrie v Egypte, ktorý žil v štvrtom storočí. Poukazoval na to, že vesmír mal počiatok.

Keď severnú Afriku ovládol islam, moslimskí teológovia prebrali tieto argumenty, lebo aj oni verili, že vesmír bol stvorený. Jeden z najslávnejších moslimských zástancov argumentácie v prospech počiatku vesmíru bol al-Ghazali (1058 – 1111). Na čas sa táto tradícia z kresťanstva vytratila, ale neskôr sa tieto argumenty do kresťanstva znova vrátili. V 13. storočí zastával tieto argumenty taliansky filozof Bonaventura; v 17. storočí britský filozof John Locke a nakoniec si v 18. storočí našli cestu k Imanuelovi Kantovi, nemeckému filozofovi.

Slovo *kalam* má islamské korene. Je to arabské slovo, ktoré znamená „kázanie“ alebo „doktrína“. „Aké tvrdenie sa uvádzali, keď hovorili, že vesmír mal počiatok?“ Vychádzali z filozofie a matematiky. Al-Ghazali formuloval tento argument v troch jednoduchých bodoch: „Čokoľvek, čo začalo existovať, má príčinu. Vesmír začal existovať. Preto má aj vesmír príčinu“. Bill Craig sa postupne prepracoval všetkými troma krokmi takmer tisícročného al-Ghazaliho argumentu.

Dalo by sa očakávať, že prvý predpoklad tohto argumentu – *Čokoľvek, čo začalo existovať, má príčinu* – bude akceptovať prakticky každý. Zdalo by sa, že kontroverzným bude druhý predpoklad – že *Vesmír začal existovať*

. No postupne sa nahromadilo toľko vedeckých dôkazov, že ateisti mohli len ťažko popierať, že vesmír mal počiatok. A tak namiesto druhého predpokladu, museli začať útočiť na prvý.

Zdá sa mi, hovorí Bill Craig, že z hľadiska metafyziky je nevyhnutné, že každý začiatok existencie musí mať svoju príčinu. Veci predsa nevznikajú bez príčiny, z ničoho nič. Ale podľa ateistického ponímania, vesmír vznikol len tak z ničoho nič a bez akejkoľvek príčiny. Ak ľudia pochopia koncepciu absolútnej ničoty, potom je každému úplne jasné, že ak niečo má počiatok, potom sa to nemohlo len tak jednoducho vynoriť uprostred sveta, ale muselo to mať príčinu, ktorá spôsobila jeho existenciu. Toto je princíp, ktorý je neustále potvrdzovaný skúsenosťou a nikdy nebol vyvrátený. Napríklad keď manželka nájde na svojom stolíku kyticu kvetov, tak nevznikne v nej myšlienka, že kytica aj s vázou na jej stolíku vznikla sama od seba a z ničoho nič (bez príčiny), ale uvažuje, kto z jej domácich jej ju tam dal; bol to manžel, syn, dcéra, alebo počas jej neprítomnosti niekto bol u nich doma na návšteve a priniesol jej túto pozornosť? A navyše, kytica na jej stolíku má svoju príčinu. Aká je príčina, že dostala kyticu? Predsa niekto ju má rád a prejavil jej to takýmto spôsobom! Ani kytica sa nedáva bez príčiny. Mnoho ďalších podobných príkladov je možné uviesť z rôznych oblastí každodenného života. Veci nevznikajú len tak a z ničoho.

Do 20. storočia sa netvrdilo nič proti prvému predpokladu. Až keď sa vo vede objavili fakty ukazujúce, že vesmír mal počiatok, začalo sa hovoriť, že vesmír síce mal počiatok, ale povstal len tak z ničoho nič. Takéto vyhlásenia sú akoby ateistický únik pred tým, že vesmír mal počiatok, a keď mal počiatok, musí mať aj príčinu. Otázka počiatku vesmíru je veľmi dôležitá, lebo nás vedie k úvahám o príčine, ktorá stojí za jeho vznikom.

Od čias starovekého Grécka sa myslelo, že vesmír, ako materiálny svet, je večný. Veriaci, ako kresťania tak aj Židia, odmietli toto tvrdenie. Treba dodať, že aj v niektorých náboženstvách sa verí, že vesmír bol stvorený, mal počiatok a teda nebol večný. Objav 20. storočia, že vesmír nie je nemenný a večný, bol pre sekulárne vedecké myslenie prekvapením. V tomto článku, ako

sme už povedali, predkladáme úvahy ktoré vedú k záveru, že vesmír neexistuje večne, ale mal svoj počiatok.

Aký je teda dôkaz pre tvrdenie, že vesmír mal počiatok? K objasneniu a podpore tohto tvrdenia existujú dva prístupy. Jeden sa dá nazvať matematicko-filozofický a druhý pochádza z oblasti vedy. Teraz sa budeme venovať prvému prístupu.

Raní kresťania, ale aj iní myslitelia, ako sme už spomenuli, predkladali matematické dôkazy o nemožnosti nekonečnej existencie vesmíru. Tvrdili, že vesmír musí byť konečný čo do svojej existencie, teda vesmír musel mať začiatok. V tomto dôkaze sa vychádza z toho, že ak by vesmír existoval večne, muselo by sa v ňom odohrať nekonečne veľa udalostí a v skutočnosti by sme v ňom mohli nájsť nekonečne veľa vecí, čo, ako ukazujú matematické úvahy, nie je možné. Lebo keď pripustíme nekonečnú minulosť vesmíru, vedie to z hľadiska matematických úvah do protirečení. Tieto úvahy sú nasledovné:

Predstavte si, že máte nekonečné množstvo kociek a že by ste ich niekomu chceli dať. Môžete to urobiť niekoľkými spôsobmi:

Jeden je taký, že dáte tomu druhému všetky kocky ktoré máte. V tomto prípade vám už nezostanú žiadne kocky (budete mať nula kociek). Výsledok bude: nekonečno mínus nekonečno rovná sa nule.

Ďalší spôsob je, že tomu druhému dáte všetky nepárne kocky. Vám by zostal nekonečný počet párných kociek a ten druhý by mal nekonečný počet nepárných kociek. Výsledok by bol, že od nekonečného počtu (nekonečna) ste odpočítali nekonečný počet (nekonečno) a zostal vám nekonečný počet (nekonečno). Stručne: nekonečno mínus nekonečno rovná sa nekonečno.

Ďalší spôsob by bol ten, že tomu druhému dáte všetky kocky od štvrtej hore, teda dáte mu nekonečný počet kociek. Vám zostanú tri kocky a ten druhý bude mať nekonečný počet kociek. Výsledok: nekonečno mínus nekonečno rovná sa trom.

Vo všetkých týchto uvedených prípadoch sme odpočítavali identické množstvo vecí (alebo číslo) od identického množstva (číslo) a dostali sme rozdielne výsledky. Vidíme, že predstava nekonečného počtu vecí, nekonečného množstva udalostí (ak by vesmír existoval nekonečne dlho), vedie k protirečivým výsledkom. Z toho vidíme, že myšlienka „reálnej nekonečnosti“ je len fikciou, je to nereálna predstava, je to myšlienka neodpovedajúca realite. „Reálne nekonečno nie je realitou, nie je reálne“. V matematike sa môže, pri zachovaní určitých pravidiel, pracovať s nekonečnými hodnotami (nekonečnými množstvami) alebo s nekonečnými číslami, ale nie je to reálny (skutočný) svet.

Keď si teraz namiesto kociek predstavíme udalosti, ktorých by v nekonečne dlho existujúcom vesmíre malo byť tiež nekonečne veľa, vidíme, že sa dostávame do protirečení. V minulosti reálneho vesmíru, a vesmír v ktorom žijeme je reálny, nemôže existovať nekonečne veľa udalostí. Vesmír teda nemôže existovať nekonečne dlho. Záver z týchto úvah by sme mohli vyjadriť vetou: „Pretože vesmír (reálny) nemôže byť nekonečný, musel mať počiatok“.

Uvažujme ešte trochu ďalej, hovorí Bill Craig. Reálne nekonečno sa nedá ani vytvoriť. Lebo nezáleží na tom koľko vecí máme a koľko vecí pridávame, ešte stále to nebude nekonečne veľa vecí, lebo ešte stále (a ešte vždy) môžeme pridať ďalšiu vec. Tomuto sa hovorí: „Nemožnosť prekročiť nekonečno“.

Ak by však minulosť vesmíru bola nekonečná, potom sa nám, ktorí žijeme dnes, podarilo prekročiť nekonečnú minulosť a dostať sa do prítomnosti. Teda akoby sme nekonečno mali za sebou a spočítané. To je logický nezmysel a aj pre toto sa dostávame k záveru, že musí existovať počiatok vesmíru.

Úvahy, ktoré sme urobili o vesmíre, sa týkajú len materiálneho sveta, ktorý bol stvorený. Netýkajú sa Stvoriteľa, netýkajú sa Boha. Boh stvoril vesmír v priestore a čase a stvoril ho spolu s priestorom a časom. Boh existuje večne a vo svojom bytí je bezčasový. My, stvorené bytosti, existujeme v čase a v priestore. Boh má však iný spôsob existencie. Ten iný spôsob existencie je: „Boh je večný a prebýva vo večnosti“.

Pokračovanie v časti 2.

Pre prechod do druhej časti článku klikni na linku: [Vesmír mal počiatok - 2. časť](#) .

Späť [na začiatok článku](#) .

Späť [na zoznam článkov](#) .

Vytvorené: 28. februára 2011.

Upravené: 15. marca 2013.